

ניתוח טכני – שיעור מס' 6

אייל גורביץ'

ממוצעים נעים : השימוש בממוצע נע אחד

לשימוש בממוצע נע אחד, ישנם יתרונות רבים והוא אהוד בקרב קהיליית הטכנאים. את החסרונות והמגבלות רצוי להכיר ולנטרל

בניגוד לכלים טכניים תומכים כגון מדדי עוצמה ושאר מתנדים, שמטרתם העיקרית לתמוך או לסתור את הנחת הבסיס של הטכנאי בקשר לכיוון שיוטו העתידי של השוק, הרי שהממוצע הנע מוגדר כשיטת מסחר המפיקה, כמעט ללא קשר למבנה המחירים, איתותי קנייה ומכירה. איתותים אלה פשוטים למדי והם חובקים שני כללים בסיסיים המורים לטכנאי מתי לחנוך עמדה ומתי לחסלה.

ככל הקנייה : קנה, כאשר חוצה גרף המחירים את עקומת הממוצע הנע מכיוון מטה כלפי מעלה.

כלל המכירה : מכור (חסל פוזיציה) כאשר חוצה גרף המחירים את עקומת הממוצע הנע מכיוון מעלה כלפי מטה.

היתרונות

מבט קצר על שני כללים אלה, מבליט מיד את יתרונותיו של הממוצע הנע ומבהיר מדוע שיטה זו אהודה בקרב טכנאים שאינם שוחרי נקודות קיצון.

המערכת היא אוטומטית לחלוטין ומנטרלת כל שיקול דעת ותחושות. ביצוע עסקה על בסיס שימוש בממוצע נע, תעשה אך ורק בכיוון המגמה וכמעט לעולם לא נגדה. האיתות לחניכה או חיסול העסקה הוא חד-משמעי ואינו פתוח לפירושים. השיטה מספקת Stop Loss ברור, ומגבילה את פוטנציאל הפסדים למינימום ועל ידי כך שומרת על הונו העצמי של המשקיע.

הרווחים, אינם מוגבלים שכן, כל עוד לא אותתה השיטה על חיסול העמדה, הרי שהמשקיע ממשיך להפיק רווחים. מרכיב חשוב נוסף הוא ה-Trailing Stop (סטופ נגרר), שמטרתו למנוע מן המשקיע להיקלע לתיקון טכני חזק שיחסל באופן כמעט מוחלט את הרווחים הנצברים. מרכיב זה, בא לידי ביטוי על ידי עקומת הממוצע הנע העוקבת אחר השוק ממרחק מסוים.

הרגישות היחסית

השימוש בממוצע נע קצר (בין 5 ל-10 ימים) משמעו מעקב צמוד למדי אחר תנודות המחירים של השוק ועקב כך מתן איתותי קנייה ומכירה בתדירות גבוהה יותר מאלה הנמסרים על ידי ממוצעים נעים ארוכים יותר.

ככל שהממוצע הנע קצר יותר, הוא מניב עסקאות רבות יותר שחלקן מוגדר כ"רעשים במערכת", היינו עסקאות הנוטות להתחסל כעבור זמן קצר ללא רווח.

ממוצע נע קצר אל מול ממוצע נע ארוך

יתרונותיו של הממוצע הנע הקצר, באים לידי ביטוי באותן תקופות בהם השוק מדשדש הצידה ולמעשה הוא חסר מגמה. ממוצע נע קצר, בגלל רגישותו הרבה, נוטה לצוד טוב יותר את נקודות התפנית קצרות הטווח.

באותו רגע בו מסתיימת תקופת הדשדוש והשוק פותח במגמה חדשה, מעלה או מטה, מסתיים תפקידו של הממוצע הקצר ואחיו הארוך נכנס לתמונה. ככל שהממוצע נע ארוך יותר, גדלים הסיכויים לתפיסה מלאה של כל אורך המגמה, וקטנים הסיכויים להיזרק החוצה מן העסקה על ידי תיקונים מינוריים או תקופות של התגבשות מחירים, כנגד כיוון המגמה. הבעייתיות בממוצע נע קצר, מעבר לעובדה שהוא נוטה ליצור יותר עסקאות היא שהוא עלול לאותת על חניכת פוזיציות כנגד כיוון המגמה, דבר מסוכן ביותר.

היתרון הברור של הממוצע הנע הארוך הופך לחיסרון ככל שהמגמה מגיעה לידי בשלות. בסיום המגמה, עם ההיפוך בכיוון מטה, נוטה הממוצע הארוך לאותת מאוחר למדי על חיסול הפוזיציה וגורם למצב בו מצטמצמים הרווחים שהושגו על ידי רכיבה בכיוון המגמה.

לכן יש לזכור כי בנקודות מפנה בשוק, בין אם למעלה או בין אם למטה, יש לממוצע הנע הקצר יתרון בולט ואיתותי הכניסה או היציאה המהירים שלו עדיפים עשרת מונים על איתותי הממוצע הנע הארוך. נשמע מסובך למדי? לא בדיוק. בשימוש בממוצעים נעים, יש להתמיד בבדיקה של השוק על כל איתותי החולשה והעוצמה אותם הוא מקפיד לשדר. תבניות צ'ארטיסטיות למיניהן וקומבינציות שונות של מחירים ומחזורי מסחר, עשויות לאותת מבעוד מועד על התרחשויות עתידיות ולרמוז על סוג הממוצע הנע הנכון לשימוש.

ממוצעים נעים : טוב(ע)ים השניים מן האחד

השימוש היעיל והאיתותים הברורים המתקבלים משימוש בממוצע נע אחד, הוליד שיטת מסחר מתוחכמת ומורכבת יותר העושה שימוש בשני ממוצעים נעים.

איתותי שווא

הגם שהשימוש בממוצע נע אחד, קצר או ארוך, מצטיין בפשטותו, ואינו תובע הקרבת זמן עבודה יקר, המחיר שמשלם הטכנאי מתבטא באיתותי השווא הרבים שיוצר ממוצע זה. לעיתים מזומנות, גם בעתות בהן מאופיין השוק במגמתיות ברורה, נוצרות סיטואציות בהן "דואג" הממוצע הנע היחיד לנער את הטכנאי משלוותו ולגרם לביצוע פעולות שבסיכומו של דבר, עשויות להקטין את פוטנציאל הרווח. חיסול עסקה במהלך עיצומה של מגמה, על סמך איתותים הנשלחים מכיוונו של הממוצע הנע היחיד, מתגלה יומיים מאוחר יותר איתות שווא המצריך כניסה מחודשת ברמות שערים גבוהות יותר. לוקסוס יקר ומיותר לכל הדעות. הלך המחשבה העומד בבסיס השימוש בשיטת הממוצע הנע גורס כי תפישת קצוות אינו דבר הכרחי או אפשרי, ולכן יש לרכב על חלקה האמצעי והבטוח של המגמה.

גם הפילטרים הרבים שמיישמים טכנאים כדי למנוע ולנטרל את אותם איתותי שווא, אינם מספקים את הסחורה ברמה הנדרשת.

בשלב מסוים, נוכח אותם איתותי שווא, התעורר הצורך לבנות שיטת מסחר חדשה, שתכלול בתוכה את יתרונות הממוצע הנע, אך תקטין ככל האפשר את הנזק הנגרם מאותם ממסחר יתר.

השימוש בשני ממוצעים נעים

מעבר לשימוש הנעשה בשני ממוצעים נעים, הרי שהדרך בה יש לבחון אותם שונה מעט. הממוצע הנע הארוך, משמש לזיהוי המגמה ואילו הממוצע הנע הקצר, משמש לצורכי תזמון.

ישנן מספר שיטות בסיסיות שבעזרתן מפיקים טכנאים את איתותי הקנייה והמכירה :

1. שיטת החצייה הכפולה (Double Crossover Method) - בשיטה זו יהיו איתותי הקנייה והמכירה כדלקמן :

קנייה - קנה, כאשר עקומת הממוצע הנע הקצר, חוצה את עקומת הממוצע הנע הארוך, מכיוון מטה כלפי מעלה.

מכור - (חיסול פוזיציה או פתיחת שורט) כאשר עקומת הממוצע הנע הקצר, חוצה את עקומת הממוצע הנע הארוך מכיוון מעלה לכיוון מטה.

בנקודה זו, מן הראוי להזכיר כי חסרונה הגדול של שיטת הממוצעים הנעים נעוץ בהיותה מערכת הדורשת מן המשקיע להיות בשוק ללא הפסקה. תקופות מנוחה וישיבה על הגדר הן בבחינת לוקסוס שאינו קיים. על סמך שיטה זו ימצא עצמו המשקיע באחד משני צידי המתרס. בכתבה הבאה. אסקור את דרך העבודה הנוספת הקיימת בעשיית שימוש בשני ממוצעים נעים.

ממוצעים נעים : טובים השניים מן האחד – גם לאקדוחנים

השימוש היעיל והאיתותים הברורים המתקבלים משימוש בממוצע נע אחד, הוליד שיטת מסחר מתוחכמת ומורכבת יותר העושה שימוש בשני ממוצעים נעים.

כפי שהרחבתי בכתבה הקודמת ישנן שתי שיטות מרכזיות לשימוש בשני ממוצעים נעים האחת נסקרה ואחזור עליה שנית :

1. שיטת החצייה הכפולה (Double Crossover Method) - בשיטה זו יהיו איתותי הקנייה והמכירה כדלקמן :

קנייה - קנה, כאשר עקומת הממוצע הנע הקצר, חוצה את עקומת הממוצע הנע הארוך, מכיוון מטה כלפי מעלה.

מכור - (חיסול פוזיציה או פתיחת שורט) כאשר עקומת הממוצע הנע הקצר, חוצה את עקומת הממוצע הנע הארוך מכיוון מעלה כלפי מטה.

בנקודה זו, מן הראוי להזכיר כי חסרונה הגדול של שיטת הממוצעים הנעים נעוץ בהיותה מערכת הדורשת מן המשקיע להיות בשוק ללא הפסקה. תקופות מנוחה וישיבה על הגדר הן בבחינת לוקסוס שאינו קיים. על סמך שיטה זו ימצא עצמו המשקיע באחד משני צידי המתרס.

הדרך השנייה בה אפשר לעשות שימוש בשני ממוצעים נעים, מתייחסת לאזור המצוי ביניהם (המרווח בין הממוצע הנע הקצר, לממוצע הנע הארוך) כאזור נטרלי בו לא ננקטות פעולות כלשהן והמשקיע יושב על הגדר. בניגוד לשיטה הקודמת, בה איתותי הקנייה או המכירה התקבלו על סמך חצייה כפולה, ללא קשר להתנהגות השוק ביחס לממוצעים, הרי שבשיטה זו, קובע השוק את נקודות הכניסה והיציאה.

כלל הכניסה קובע : קנה, כאשר חוצה השוק את שתי עקומות הממוצע מכיוון מטה כלפי מעלה.

חסל את הפוזיציה כאשר השוק חוזר ומתכנס אל אותו אזור המצוי בין שתי עקומות הממוצע. מכור (שורט) כאשר השוק חוצה את שתי עקומות הממוצע מכיוון מעלה כלפי מטה. חסל את הפוזיציה כאשר השוק שב ומתכנס לתוך האזור הנטרלי.

לחובבי הטווח הקצר

אי אפשר לחתום את הכתבה ולהשאיר את חובבי הטווח הקצר יתומים מכללי החלטה. עבור אותו ז'אנר אגרסיבי המאופיין באצבע קלה על ההדק מצד אחד וכשרון מסחר כמו גם עצבי ברזל וקרח בוורידים מצד שני, ישנם כללים החלטה מהירים יותר.

כללים אלה, מתבססים על שימוש בשני ממוצעים נעים קצרי טווח. בדוגמה המסוימת אותה אציג, 5 ו-10.

כלל ההחלטה אומר : קנה, כאשר חוצה השוק את עקומת הממוצע הנע הקצר (5) מכיוון מטה כלפי מעלה. בשלב זה החזק את הפוזיציה.

מכור עם התקיים אחד משני התנאים הבאים :

1. השוק שב וחצה את עקומת הממוצע הנע הקצר (5) כלפי מטה, לפני שעקומת הממוצע הנע הקצר חצתה כלפי מעלה את עקומת הממוצע הנע הארוך יותר (10). במילים אחרות, זהו ה- Stop Loss. הכניסה לשוק מהירה יותר אולם יש להגן על ההון העצמי באמצעות כללי יציאה ברורים.

2. חסל את הפוזיציה כאשר עקומת הממוצע הנע הקצר (5), חוצה מכיוון מעלה כלפי מטה את עקומת הממוצע הנע הארוך (10).

פילטרים לסינון רעשים

אחד מחסרונותיו של הממוצע הנע הוא ה"רעשים" הרבים אותם הוא נוטה לייצר. עסקאות יתר שיש לסנן.

סוחרים שנכוו מספר פעמים מן השימוש בממוצע נע בודד ומן "הרעשים במערכת" אותם הוא נוטה לייצר, החלו לפתח פילטרים, היינו, תנאים נוספים החייבים להתקיים כמטרה לתת יתר תוקף לחניכה או חיסול של עסקאות המתבססות על שימוש בממוצע נע בודד. מטרתם של פילטרים אלה לצמצם את היווצרותם של ה"רעשים", וגם אם הם אינם מושלמים הרי שהם ממלאים את תפקידם נאמנה.

1. מלבד הדרישה כי חניכת עמדה תתבצע רק על סמך שימוש בשער הסגירה הרי שקיימת דרישה נוספת ובמרכזה הרצון כי כל טווח המסחר היומי ימצא במלואו מעבר לעקומת הממוצע. כלומר, במקרה של חצייה בכיוון מעלה (איתות קנייה) גם השער הנמוך היומי ימצא מעל עקומת הממוצע הנע. הדבר אמור כמובן לגבי המשתמשים בגרף עמודות יומי.
2. אפשרות נוספת היא לקבוע פילטר מחיר. משמעותו של פילטר זה היא ששער הנעילה בשוק, יחצה את עקומת הממוצע הנע בלפחות 1%. כלומר אם רמתו הנוכחית של ממוצע נע כלשהו היא 100, רק שער נעילה של 101 לפחות יאותת על קנייה או לחלופין, רק שער נעילה של 99 נקודות יאותת על מכירה.
3. ישנם טכנאים המעדיפים לראות חצייה של עקומת הממוצע הנע, בשילוב עם פריצה צ'ארטיסטית כלשהי.
4. פילטר זמן מהווה אפשרות נוספת המתייחסת לסגירה של שני ימי מסחר מלאים מעבר לעקומת הממוצע הנע. כלומר, על המניה או השוק המצויים במעקב, להימצא במשך שני ימי מסחר מלאים מעבר לעקומת הממוצע הנע.

השימוש בפילטרים אינו מחייב לבחור אחד מבין הקיימים, אלא להשתמש בכלם יחד. הראשון שמתקיים יאפשר פעולה. היצמדות למסנן בודד תגרום לסינון יתר של עסקאות. פילטרים אלה הינם בסיסיים למדי וטכנאים רבים פיתחו והמציאו אחרים, משוכללים יותר. השימוש וקביעת הפילטר הנכון, חייבת להתבסס על מחקרי שוק מעמיקים כדי להתאים את סוג המסנן להתנהגות השוק האופיינית.